

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské nám. 6, Brno, v řízení o námitce podjatosti soudkyň prvního senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 187/2014,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková a JUDr. Lenka Kaniová **n e j s o u v y l o u č e n y** z projednávání a rozhodnutí věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 187/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 12. 8. 2014, č. j. 7 As 134/2014 – 44, zamítl žádost žalobce o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti a dále žalobce vyzval, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a aby v téže lhůtě předložil plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti nebo ve stejné lhůtě prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[2] Proti uvedenému usnesení Nejvyššího správního soudu žalobce brojil žalobou. Krajský soud v Brně žalobu usnesením ze dne 16. 9. 2014, č. j. 62 A 74/2014 – 12, odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud konstatoval, že se nejedná o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, nýbrž o žalobu proti rozhodnutí soudu a žaloba je tudíž nepřipustný návrh ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost.

[4] V podání ze dne 18. 11. 2014 stěžovatel mimo jiné uplatnil námitku podjatosti vůči soudkyním Nejvyššího správního soudu JUDr. Marii Žiškové, JUDr. Lence Kaniové a Mgr. Janě Brothánkové, „z důvodů, že stěžovateli v tajném soudě u Nejvyššího správního

soudu v Brně sp. zn. 1 As 47/2014 nesprávným úředním postupem upřeli právo na spravedlivý proces. Tímto protiprávním jednáním byla narušena důvěra stěžovatele v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování tohoto senátu v tomto řízení a nejen v tomto řízení a proto trvá na vyloučení senátu ze všech řízení podaných stěžovatelem k Nejvyššímu správnímu soudu.“

[5] Ke stěžovatelem vznesené námitce podjatosti JUDr. Marie Žišková a JUDr. Lenka Kaniová shodně uvedly, že se necítí být podjaté a k účastníkům ani k projednávané věci nemají žádný vztah. S tímto vyjádřením byla věc v souladu s rozvrhem práce předložena čtvrtému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o uplatněné námitce podjatosti.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s., *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[7] Podle odst. 5 téhož ustanovení, *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Rozhodování o věci nestranným a nezávislým soudcem je jedním z pilířů práva na spravedlivý proces. Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, pokud je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, dostupný na nalus.usoud.cz nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[9] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 s. ř. s., podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však *nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[10] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci,

pokračování

tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a ani žalobce žádné takové okolnosti neuvádí.

[11] Po zvážení výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro vyloučení soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 187/2014 nejsou dány. Stěžovatel totiž neuvádí žádný konkrétní důvod ani skutečnost, ze které by bylo možné podjatost uvedených soudkyň dovodit. Namítá toliko, že shora jmenované soudkyně rozhodovaly také v jiné jeho věci, která byla vedena pod sp. zn. 1 As 47/2014, aniž by však namítal některý z výše uvedených zákonných důvodů pro jejich vyloučení.

[12] Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o rozhodování v totožné věci u soudu nižší instance nebo u správního orgánu. Taková situace však v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasně vyloženo, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

[13] Nejvyšší správní soud má za to, že skutečným důvodem návrhu stěžovatele na vyloučení soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové je nespokojenost stěžovatele s předchozím rozhodnutím senátu v jiné věci. To však (i kdyby postup prvního senátu byl skutečně nesprávný, což v nyní rozhodované věci nelze zkoumat) nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení. K tomu, aby účastník brojil proti tvrzené nesprávnosti postupu soudu, však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů stěžovatele na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného. V § 8 odst. 1 s. ř. s. je ostatně výslovně uvedeno, že důvodem pro vyloučení soudce nemůže být jeho postup v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[14] Lze tedy uzavřít, že námitka žalobce neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření shora jmenovaných soudkyň Nejvyššího správního soudu neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jejich nepodjatosti; tyto skutečnosti nevyplývaly ani ze soudního spisu.

[15] O námitce podjatosti vznesené žalobcem vůči soudkyni Mgr. Janě Brothánkové Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť to je zcela nadbytečné za situace, kdy tato soudkyně byla na základě první změny rozvrhu práce na rok 2014 (dostupná na: <http://www.nssoud.cz>) s účinností od 1. 7. 2014 zařazena do 6. senátu Nejvyššího správního soudu jako druhá předsedkyně senátu a nebude se proto žádným způsobem účastnit rozhodování ve věci sp. zn. 1 As 187/2014.

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů podjatost soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové pro rozhodování ve věci stěžovatele vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 187/2014 neshledal, a proto rozhodl tak, že nejsou z projednávání a rozhodování této věci vyloučeny.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu